

Kommunledningsutskottet - Beredande

**Ärenden till kommunstyrelsens sammanträde den
7 mars 2017**

Dnr 2016/001239 -017

**Remiss - Valfärdsutredningens delbetänkande Ordning
och reda i välfärden (SOU 2016:78)**

Sammanfattning av ärendet

Mörbylånga kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Finansdepartementets betänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78). Utgångspunkterna i betänkandet är att det föreligger behov av att upprätta ett nytt regelverk beträffande välfärdstjänster som finansieras av skattemedel, bland annat genom öppenhet och insyn i hur offentliga medel används, samt att se över regelverk i syfte att förenkla och förbättrar förutsättningarna för idéburna aktörer inom välfärdssektorn. Betänkandets föreslagna åtgärder ska säkerställa att offentliga skattemedel används till just det som de är avsedda till, vilket följaktligen innebär att eventuella ekonomiska överskott i verksamheten ska som huvudregel återinvesteras i berörd verksamhet.

Beslutsunderlag

Remiss - Valfärdsutredningens delbetänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78).

Mörbylånga kommuns yttrande, daterat den 14 februari 2017.

Tjänsteskrivelse, daterad den 14 februari 2017.

Kommunledningsutskottets förslag till beslut

1. Anta förvaltningens yttrande som sitt eget, under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar detsamma den 7 mars 2017.

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Kommunenheten
103 33 Stockholm

Remiss - Vårdsutredningens delbetänkande Ordning och reda i vården (SOU 2016:78)

Sammanfattning

Betänkandet i sin helhet innebär förslag om ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda vårdsstjänster. Syftet med utredningen är att säkerställa att offentliga medel används till den verksamhet de är avsedda för och att eventuella överskott som en huvudregel ska återföras till den verksamhet där de uppstått.

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och se över de regelverk som används när privata aktörer utför vårdsstjänster och utifrån det lämna förslag som syftar till att skapa en större ordning och reda i vården.

Utredningens förslag till reglering bygger på att endast juridiska personer som har tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering inom vårdssektorerna, samt att en juridisk person med tillstånd att ta emot offentliga medel högst får ha ett visst rörelseresultat.

Beskrivning av ärendet

Mörbylånga kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Finansdepartementets betänkande Ordning och reda i vården (SOU 2016:78).

Utgångspunkterna i betänkandet är att det föreligger ett behov av att upprätta ett nytt regelverk beträffande vårdsstjänster finansierade av skattemedel, detta bland annat genom en ökad öppenhet och insyn i hur offentliga medel används samt att se över regelverk i syfte att förenkla och förbättrar förutsättningarna för idéburna aktörer inom vårdssektorn.

Utredningens uppdrag omfattar verksamhet inom skolväsendet och äldreomsorgen samt hälso- och sjukvård. Utredningen anser att det bör införas en reglering som syftar till att offentliga medel som avsatts för vårdsverksamhet i huvudsak ska användas till den verksamhet medlen är avsedda för.

Förvaltningens synpunkter

I utredningens uppdrag har ingått att analysera frågor som berör öppenhet och insyn när det gäller hur offentliga medel används samt prövning av de privata aktörernas ägare och ledning. Utredningen föreslår att ägare och ledningar för företag och organisationer som bedriver välfärdsverksamhet ska ha den erfarenhet och insikt som krävs för att kunna bedriva verksamheten på ett bra sätt. Aktörerna ska också ha en rimlig nivå av ekonomisk stabilitet. De som exempelvis felaktigt tagit emot offentliga bidrag eller begått vissa typer av brott ska inte få äga eller leda välfärdsverksamhet.

Det är bra att det ställs höga krav på utförare av offentligt finansierad verksamhet. En sådan prövning måste dock göras utifrån ett tydligt regelverk som inte innebär tveksamheter och onödig byråkrati. Det bör även omvänt ställas samma krav på offentliga utförare av välfärdstjänster. Det hade varit på sin plats om utredningen resonerat i dessa termer inom ramen för det demokratiska systemet.

Utredaren uttrycker ett misstroende mot privata alternativ till kommunalt bedriven verksamhet. Det finns flera goda exempel på alternativ till den traditionella formen av utförande av välfärdstjänster. En jämförelse mellan olika aktörer och alternativ blir en naturlig del, vilket innebär att alla utförare ständigt måste förbättra sin verksamhet. Ökat fokus på kundperspektivet innebär att kvalitén i verksamheten måste säkerställas för att klara konkurrensen. Utredningen tar effektivt bort alla drivkrafter till alternativt utförda offentliga välfärdstjänster. Med tanke på de utmaningar Sveriges kommuner står inför med allt fler unga och gamla borde alternativ vilka innebär ökad effektivitet och kvalitet, uppmuntras.

Utredningens förslag om att endast företag som beviljats tillstånd att ta emot offentliga medel får delta i upphandlingar, valfrihetssystem och pengsystem strider mot EU-rätten.

Otillräcklig kvalitet har förekommit i välfärden, detta såväl vad gäller privata som offentliga utförare. Därför bör kvalitetskraven på dessa skärpas. De skärpta kvalitetskraven bör gälla dels ägar- och ledningsprövning, men även målstyrning, uppföljning och tillsyn.

I stället för att främja kvalitetsutvecklingen och stärka kvalitetskontrollen både för privata och offentliga utförare, väljer Utredningen en helt annan lösning. I betänkandet beskrivs kvalitetsområdet som komplext och svårt, i stället för att avgränsa och definiera begreppet kvalitet och därifrån bygga en grund för bättre styrning lämnar betänkandet kvalitetsområdet helt utanför i delbetänkandet och meddelar att man i ett slutbetänkande kommer att återkomma till hur kvalitetskrav kan utvecklas. Att sänka vinsterna och ta bort eventuella övervinster för tjänsteleverantörerna prioriteras i betänkandet, detta före vikten av kvalitetsnivåer.

En vinstreglering kan medföra lägre konkurrenstryck som i sin tur leder till högre kostnader och priser liksom sämre kvalitetsutveckling på de varor eller tjänster som tillhandahålls.

Välfärdsföretagens möjligheter att bedriva sin verksamhet blir påtagligt begränsade om utredningens förslag blir verklighet. Företagen kommer att ha små möjligheter att bygga upp ekonomiska buffertar vilket gör dem mycket sårbara för ekonomiska störningar.

Förslaget kommer att generera ekonomiska konsekvenser för staten, som i nuläget är svåra att överblicka utifrån ett kommunperspektiv.

Det finns skäl misstänka att den ökade administrationen blir omfattande utifrån utredningens förslag till vinstbegränsningsmodell.

Ann Willsund
Tillförordnad kommunchef

Ulf Åman
Kanslichef